24 üncü Sene — Çarşamba 25 Şubat 1931 — No.—2394

Karagöz

Abone:
Türkiye için seneliği 3 liradır
Ecnebi memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri
Orhan Seyfi
Müessisi Ali Fuat Bey merhum

İdarehanesi:
İstanbul Vilâyeti karşısındaki hususî daire: Telefon: İstanbul: 413

Nushası 3 Kuruş — Cumartesi, Çarşamba günleri çıkar — Nushası 3 Kuruş

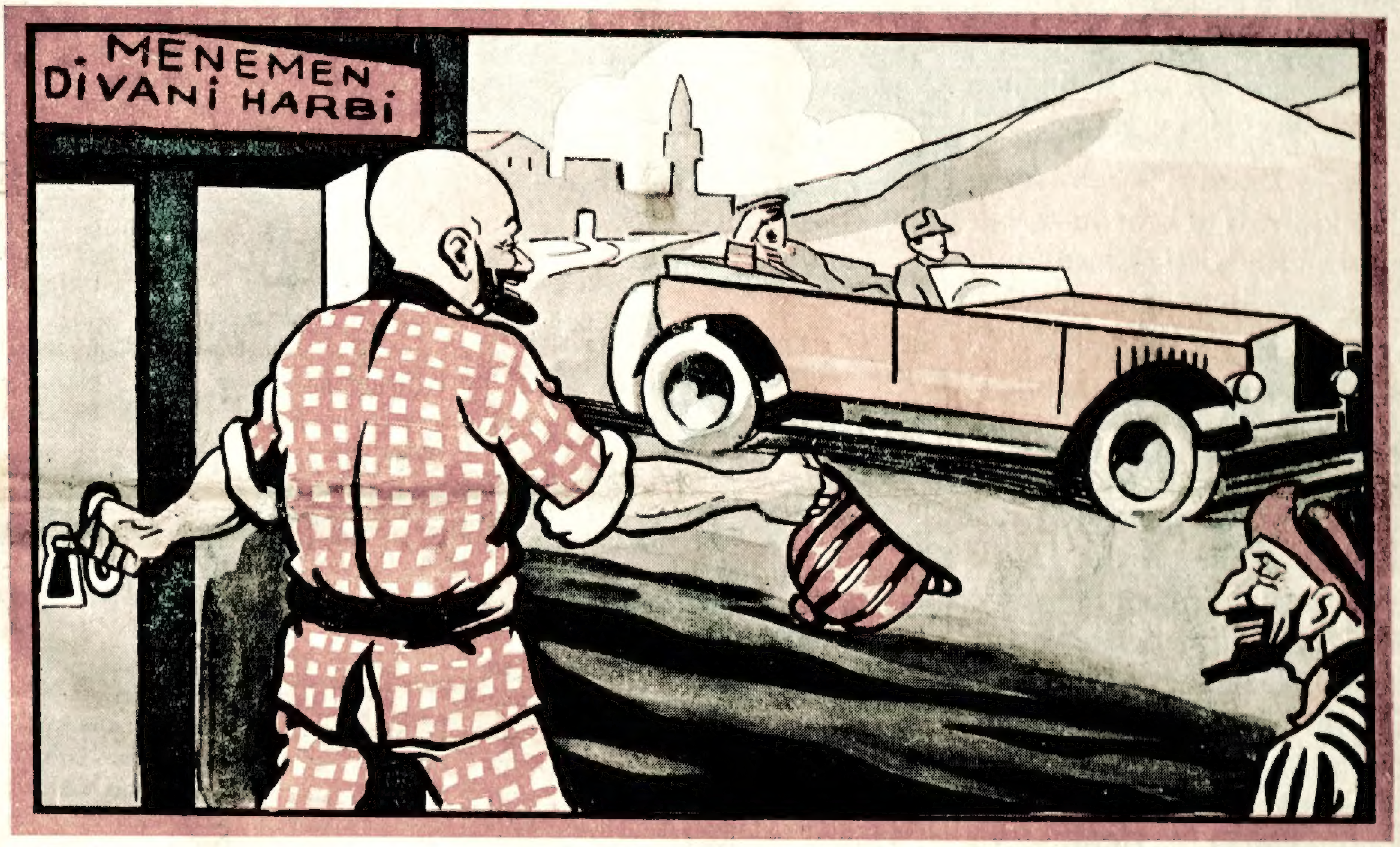

Divanı harbin vazifesi ay nihayetinde bitiyor!

Karagöz — Haydi selâmetle paşa, mürtecilere zorlu ibret dersi verdin. Artık kapıyı kilitliyorum. İşallah bir daha açılmaya lüzum kalmaz!

Yaşasın ordu!

Gazi babamız Konya'da askerî mahfelde çok güzel bir nutuk söyledi. Bu nutukta vatanı kurtaran ve memleketimizin asıl münevver evlâtları olan kahraman askerlerimizden bahsetti ve dedi ki:

«Başka memleketlerde yapılan inkilâplarda millet çok defa orduyu karşısında bulmuştur. Halbuki Türk milleti yükselmek için adım atmak istediği zaman daima ordunun elinden tuttuğunu görmüştür. Türk ordusu, Türk milletinin yüksek emellerinin hamîsidir. Milletle ordu o kadar yekdiğerile birleşmiştirki tarihte bunun misali enderdir. Ordu dediğim zaman icabında vatan için canını vermeğe hazır olan Türk milletinin münevver evlâtlarından da bahsediyorum.»

Gazi babamızın söylediği bu parlak ve yüksek sözler bütün hazır bulunanlar tarafından şiddetle alkışlandı. Bu Millet ordusile iftihar eder!

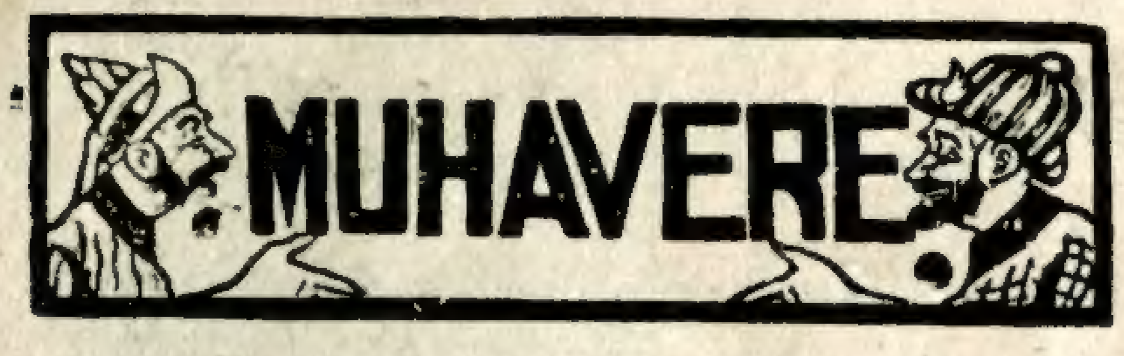

Hacıyvat — Gazi babamızın Konya'da askerî mahfelde söylediği parlak sözler gözlerimi yaşarttı, ben ordudan bahsedildiği zaman coşarım.

Karagöz — Milletin göz bebeği olan ordudan bahsedildiği zaman kim coşmaz ki Hacıyvat!

H — Milletimizin orduya karşı büyük sevgisi nedir?

K — Bunun sebebi meydandadır. Türk ordusu yalnız zafer ve istiklâl yolunda millete rehper olan bir kuvvet değildir. Medeniyet ve inkilâp yolunda da memleketin hamîsidir. Bu aziz yurdun hakikî münevverlerinin, hakikî vatanperverlerinin başında ordu vardır. Türk ordusu tarihimizde yeniliğe en evvel kollarını açmıştır. Bu gün de gene büyük millete ön ayak oluyor. Memlekete hayat veren, şeref veren, istiklâl veren, nur ve medeniyet veren odur, nasıl bu millet ordusunu candan sevmez yahu!

Beyahu!

Diyorlar: Bu sene evlenen azdır,
Evlilik paraya bakar beyahu!
Zannetme bu da bir geçici nazdır,
Züğürtlük yüreği yakar beyahu!

❁ ❁

Evlilik hakikat çok zevkli iştir,
Bu hayat yolunda toplu gidiştir,
Velâkin kadınlar çok denenmiştir,
Yokluğu başına kakar beyahu!

❁ ❁

Bir gencin olursa dükkânı, hanı,
Müşterek hayata ısınır kanı,
Götürüp eşine altın nişanı,
Elini öpüp te takar beyahu!

❁ ❁

Yiğitin olmazsa parası, pulu,
Ne kızı ister o, ne alır dulu,
Başına çekip te abayı, çulu,
Arzusu gönlüne akar beyahu!

❁ ❁

Çileli! Varlıklı olmalı baştan,
Altınlar akmalı sıktığı taştan,
Bir yuva kurulmaz çürük salaştan,
Olmalı emlâkle akar beyahu!

Çileli

Bomontinin marifeti

Geçenlerde bomonti şirketinin arpayı çok ucuz olarak tedarik ettiği halde biraları halâ toptan otuz üç kuruştan sattığını yazmıştık. Bir gazete bu bahsı kurcalarken biralara narh konulamıyacağını söyledi.

Biz refikimizin bu fikrini doğru bulmadık. Biraya narh konulamaz amma halkın kesesinden de bu para çekilemez. Amma diyeceksiniz ki bira ekmek gibi zarurî havayiçten değildir. İstiyen içsin. Kazın ayağı öyle değil. Madem ki bu içiliyor, o halde paramızında bir ecnebî şirket tarafından yutulmasına razı olamayız. Sonra bira hülâsaları bazı hastalar için lüzumlu bir şeydir. Her halde bunlara bakılmak ve fiyatları makul bir hadde indirmek lâzımdır.

FIKRA

Haklı mı haksızmı?

Vaktile Diyarıbekir'de ketenciler çarşısında ölçülen ketenleri arşınlamak müstakil bir memuriyet imiş. O memuriyet kimde ise keten ölçmeğe mahsus arşın da onda bulunurmuş.

Diyarıbekir'li şair Taip efendinin babası Remzi efendi bu vazife ile muvazzaf imiş.

Günün birinde Remzi efendi ölmüş zavallının malı mülkü olmadığından oğluna o arşın miras kalmış. Bundan müteessir olan şair eşine dostuna:

— Herkesin babası öldüğü zaman evlâdına emlâk, akar bırakır, gider demiş, benim babam da bana bir arşın kodu, gitti!

Yavuz zıhlımız!

Geçenlerde İngiliz donanması limanımıza gelmişti. İngiliz'lere iadeten ziyaret etmek üzere yavuz zıhlımız mart iptidasında Malta limanına hareket edecektir. Ve deniz müsteşarı Mehmet Ali beyde İngiliz amiraline iadei ziyarette bulunacaktır.

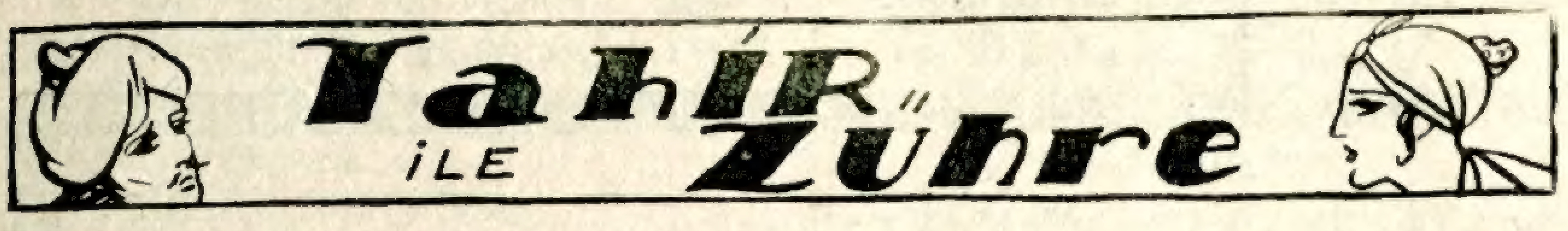

Karagözün tefrikası No. 12

(Her hakkı mahfuzdur)

İlk işi köyde, işsiz kalmış dört fakir delikanlı bulmak oldu. Onları bir kenara çekip:

— Bana bakın! Ben Urfa beyinin oğluyum. Tek başıma seyahata çıktım. Fakat bu uzun yollarda canım sıkıldığı için sizi bu günden itibaren yanıma alıyorum. Hepinize birer at, güzel elbise, bol maaş vereceğim. Nasıl razımısınız?..

Diye sordu. Fakir delikanlılar da:

— Hiç sizin gibi bir beyzade bizi hizmetine alırda kabul etmez olurmuyuz!..

Cevabını verdiler. Bu mukavele üzerine Kel Oğlan onları çarşıya götürüp üstlerine güzel asvaplar giydirdi. Bir canbazdan hepsine birer birer cins Küheylân aldı.

Bu hal ile önde Kel Oğlan, arkada dört muhafızı "Mardin kalesi" ne doğru açıldılar.

Kel oğlan hem gidiyor, hem de bu işi nasıl başaracağını düşünüyordu. Epi yol almışlardı ki, Kel oğlan kalenin yanında küçük bir ev gördü. Önündeki akar suda ihtiyar bir kadın çamaşır yıkıyordu.

Kel Oğlan evin önünde dizginleri kasıp indi. Senelerdenberi yalnız kaleye mahkûm getiren askerlerin yüzünü görmeğe alışmış olan ihtiyar, bu gümüş haşalı atlara binmiş, sırma çepkenli beş suvariyi birdenbire karşısında bulunce birdenbire şaşırdı.

Kel Oğlan kadına yaklaşıp:

— Kolay gelsin nine! sana tanrı misafiri geldik!.

Dedi. İhtiyar kadıncağızın hem hayretten, hem korkudan dili tutulup güç hal ile:

— Sefa geldiniz, beyim! Böyle küçük bir kulube sizin gibi beylere lâyık mıdır; ben size nasıl ikramda bulunurum?.

sözlerini söyliyebildi. Kel oğlan ninenin eline bir miktar para sıkıştırıp:

Yol vergisi

Ortada bir lâf var: Hanımlardan da yol vergisi alınacakmış, deniyor. Şimdi değilse bile ilerde bunun böyle olacağı anlaşılıyor. Bence de hanımlardan yol vergisi alınmalıdır. Madem ki zamanımızda kadınla erkeğin farkı yoktur. Boyna erkeklere "vur abalıya!„ mı gidecek! Bütün vergileri, bütün güç işleri erkekler görsün, hanımlar yan gelip sefalarına baksınlar, sonra da ne o? Erkeklerle kadınlar arasında fark yokmuş! Böyle şey olmaz! Madem ki far yok onlarda bizim verdiğimiz vergileri vermeli ve yaptığımız güç işleri yapmalıdır. Amma diyeceksiniz ki: Hanımların şatafatına bakmayınız, onların bütün varı yoğu üzerlerindedir. Çantaları, mantoları, pudraları çorapları alındımı kadın çırıl çıplak, meteliksiz kalır. Ne yapalım, biraz ucuz manto giysinler, ipek çorabın yerlisini alsınlar, iskarpinin markası Avrupa olmasın! Bu kadarcık bir tasarruftan bir değil, on yol vergisi çıkar. Bir şey daha var: Ya yol vergilerini vermezlerse ne olacak? Çalışıp yol yaparlar? Nazik hanımlar nasıl yol yapabilir.? mi diyeceksiniz? Ha, bakınız, bir defa erkeklik lezzetini ancak bu suretle tatmış olurlar. Sonra da memleketimizin iki günde bozulan bu günkü enti püften yollarını güçlü kuvvetli, boylu boslu hanımlar değil on yaşında çocuklar bile yapar!

Olur mu ya?

Geçen gün balık pazarında bir lokantaya vergi memurları gelmiş. Lokantacının vaziyetini, verdiği kazanç vergisinin miktarını araştırmışlar. Bakmışlarki hepsi kanuna ve usule uygun. Sonra lokantacıya sormuşlar: Senin çalıştırdığın uşaklar nerden yemek yiyorlar. Lokantacı satılmayıp kalan yemeklerden verdiğini söylemiş. Bu doğru söze mukabil ne yapsalar beğenirsiniz?

— Vay sen o yemeklerin kazancını hesaba dahil etmedin ha! diyip bu adamın kazanç vergisine cezaen tam yedi yüz lira zam etmişlerdir.

Bunun kanuna ne kadar uygun olup olmadığını bilmiyoruz. Fakat kanunun mükelleflere karşı müsait tarafı da vardır. Bir adama yedi yüz lira birden ceza kesilirse o adamın işi bozulur. Nihayet itibarı kalmaz, iflâs eder. Vergi memurları bu işi yaparken birazda mükellefi düşünmeli. Doğru mu, değil mi? söyleyin yahu!

Hani o günler!

M zbahada kesilen hayvanlardan İstanbul belediyesi bir rüsum alıyor. Bu para belediyenin başlıca varidatını temin etmektedir. Haydi buna zararı yok diyelim. Fakat alınan resminde bir nisbeti, bir kararı olmalı. İşte belediye de bunu düşündüğü için kesilen hayvanlardan kilo başına vergi almak yolunu araştırıyor, Bu yapılırsa etin okkası beş kuruş ucuzlıyacakmış. Hani o günler!

Söyleyin yahu!

Geçenlerde bir kariimiz hamidiye suyunun da karışık ve pis olduğunu yazıyordu. Biz de cevaben nasıl olur dedik? ve kariimizin ağzının tadı bozulmuş olduğuna hükmettik. Meğer kariimiz haklı imiş! İşte Celâl Muhtar bey de bu suyun pis olduğunu vaktile muayene ederek anladım, diyor. Şu halde memleketimizde temiz su, temiz süt, temiz yağ, hatta temiz sokak bulmak mümkün değil. Bu memlekette veba, kolera gibi hastalıklar olmazda nerede olur yahu!

Vay hain evlât vay!

Aydın'da sıralılar köyünde Ali oğlu Feyzullah namında bir köylü bir dere kenarında babasını tüfenkle öldürdükten sonra 75 yerinden bıçak saplamak suretile biçareyi delik deşik etmiştir. Bu baba katilini hükûmet tutup hapishaneye atmıştır. Yakında muhakemesi görülüp lâyık olduğu cezaya çarpacaktır. Vay hain evlât vay!

— Ziynı yok! misafir umduğunu değil, bulduğunu yer..

Dedi. Kel Oğlan içeri girip biraz yorgunluk ala dursun, ihtiyar kadın dört delikanlıdan birine yaklaştı:

— Aslanım! Nereden geliyorsunuz? Bana para veren bu bey kimdir? diye sordu. Delikanlı da:

— Sana misafir gelen bu zat, Urfa beyinin oğludur. Seyahat ediyor haberini verdi. Kadıncağız bunun üzerine eteklerini toplayıp yemek pişirmeğe koyuldu. Delikanlılar da içeri girip Kel Oğlanın karşısında diz çöküp oturdular.

Kel Oğlan, ihtiyar kadının pişirdiği çorbayı içtikten sonra onu yanına çağırdı:

— Nine! dedi. ben memleketler dolaşır, yolum üstündeki hapishaneleri ziyaret ederim. Maksadım burada yatan mahpusların eski ve düşkünlerine elimden geldiği kadar yardım etmektir.

Nine, sahte Urfa beyzadesinin karşısında hürmetle oturarak:

— Garip gönlü almak büyüklerin şanındandır! dedi. Bunun üzerine Kel Oğlan cebinden bir avuç altın çıkarıp:

— Karşımızdaki Mardin hapishanesine git! tarafımdan geldiğini baş muhafıza söyle. Kendisinden müsaade alarak bu paraları fakir mahpuslara dağıt!

Emrini verdi. Kadın derhal hapishaneye gidip baş gardiyanı gördü:

— Urfa beyinin oğlu geldi. Sana selâm etti. Bu paraları hapislere dağıtacağım! dedi. Gardiyan her ne kadar izin vermek istemedi ise de "Urfa beyinin oğlu imiş.. Belki sonra başıma bir iş açar!„ düşüncesile kadına müsade etti, ihtiyar nine Kel Oğlanın emrini ifa edip eve döndü:

— Efendim! dedi, Mardin kalesinin baş muhafızı sizin isminizi duyar duymaz bana içeri girmekliğim için müsaade verdi. Ben de paraları bütün mahpuslara dağıttım. Yalnız içlerinde "Tahir„ isminde birisi vardı ki, o bu parayı kabul etmedi. İki göz iki çeşme mütemadiyen ağlıyor, figan ediyordu.

Kel Oğlan „Tahir„ ismini duyar duymaz:

— Zavallı adam! acap derdi ne imiş? Hiç sormadın mı?.

— Bitmedi —

MEMLEKET HABERLERİ

Bayram Manzaralarından

Bayramda araba ile gezen çocuklar

Bayram Manzaralarından

Bayram davulu

Bayram Manzaralarından

Bayram yerinde davul zurna ile hora tepen ahali

Bayram Manzaralarından

Bayram yerlerinde yumurta döğüştüren çocuklar

Fener — İtalyan Maçı

Fener takımı ile İtalya takımı arasında yapılan maçta Fener 6-4 galip geldi

Bayram Manzaralarından

Bayram yerinde tabağı yüz paraya mahallebi yiyen çocuklar

Hediyelerimiz

71 : 187 : Çorap — Tayyare cemiyeti pul müdürlğüude Halit bey

72 : 172 : Mendil — İzmir alsancak gayret sokak 24 saraç zade Tevfik efendi

73 : 158 : Çay — Sirkeci vezir çıkmaz sokak 9-11 Cahit ef.

74 : 302 : Tarak — Haydarpaşa demir yolları ummmî fidanlıklar müdürlüğünde Hüseyin efendi

75 : 377 : Diş macunu — Darüşşefeka sınıf 8 numara 968 Dursun efendi

76 : 8 : Krem — Edirnekapı civarı dıraman mahallesi yahyazade sokak numara 5 Naime H.

77 : 38 : Kolonya — Yeşilköy hava makinist mektebi talebesinden numara 94 Hulki efendi

78 : 59 : Havlu — Cağal oğlu Acem sefareti karşısında numara 11 Pakize H.

79 : 203 : Diş fırçası — Üsküdar 17nci ilk mektep talebesinden Semahaddin efendi

80 : 225 : Krem — Ortaköy dere boyu numar 109 Adalet hanım

— Bitmedi —

Çocuklarınıza en münasip hediye

İşBankası Kumbaralarıdır.

SİNEMA

Bunlar Da Bekârlar!

Sinemanın bekâr yıldızlarını tanımak istermisiniz? Bu güzel delikanlılarla Amerika'da bilhassa genç kızlar alâkadar olurlar. Ayıplanmaz.. Dünya bu! Kim bilir? İnsanın kısmeti kasığında çıkar derler. Genç kızların yüreklerini hoplatan bu güzel sinema şeyhzadelerinden bir kaçının isimlerini sayalım ve tabiatlarını tanıtalım.

Evvelâ Ramon Novaro. Kendini kadınlara sevdirmesini bilir. fakat hayatta derdi günü sanatıdır. Levis Ayres Greta Garbo ile birlikte oynamıştır. Fakat kendisinde halâ ilk buseyi bekleyen toy bir delikanlı hali vardır. Gari Kuper Lüpe Velez'in gönüllüsü dür. Kenet Mak-Kena Holivod'un en gözde bekârlarıdır. İvan Lebedof Rus'tur ve bütün hayatı maceradır. Bu artistlerin reeimlerini yukarıdan aşağıya sıra ile görüyorsunuz. Bu genç ve bekâr artistleri Holivud el üstünde taşır. Hepsi de evden eve, ziyafetten ziyafete gezerler ve gittikleri yerlerde genç kızların yüreğini hoplatıp ümide düşürürler. Ne mutlu sinemanın bu şımarık çocuklarına!

Şundan Bundan

◆ Bir müddetten berı ağır surette hasta olan Amerika'lı yıldız Dolores Del Rio son günlerde iyileşmiştir.

◆ Viyana'lı bir muharririn "Seher„ ismindeki eserini filme alıyorlar. Bu filmin baş rolünü Ramon Novaro oynayor.

◆ Şarlo'nun eski karısı Lila Grey "Şayanı Hayret Bir Barbar„ isminde bir film çevirecekmiş.

Yirmi Yaşında Bir Artist Doroti Yordan

Doroti Yordan Amerika'nın yetiştirdiği en son ve en güzel yıldızlarından biridir. Kendisi 1910 senesinde doğmuş olmasına nazaran henüz yirmi bir yaşındadır. Saçları kumral olduğu halde gözleri mavidir.

Bir sene Sonthuestern Darülfününuna devamdan sonra sahne hayatına atılarak operet artisti olmuştur. Bir müddet operette oynadıktan sonra 1929 senesinde yani iki sene evvel sinemada oynamağa başlamış derhal meşhur olmuştur.

Dercettiğimiz resim Doroti Yordanı çevirdiği bir filmin iki sahnesi arasında istirahat ederken göstermektedir.

Sinema Haberleri

● Metro - Goldvin film şirketinin bütün müstahdimini hayat sigartasına kaydedilmişlerdir. Her bir memur ayda sigortaya 12 frank vermektedir.

● Şimdiye kadar heykel, ancak büyük kahramanlar, meşhur kumandanlar, muharrirler namına dikilirdi. Fakat zaman değişince usüllerde değişiyor. Meselâ şimdi sinema artistleri namına da heykel dikilmeğe başlanıldı. Heykeli dikilen ilk sinema artisti ölen Rudolf Valentino'dur.

● Bazı gazetelerde görülen kutu bilmecelerini bilirsiniz. Her kutuya bir harf koyuyorsunuz. Yukarıdan aşağı ve sağdan sola kelimeler teşekkül ediyor. İşte Duglas Fair Banks bu bilmecelere hayrandır. Stüdyoda film çevirirken bile bunları halleder! Merak!

Şikâyetler

Olur mu ya?

Adana'da Sağaz şirketinde çalışan karilerimizden biri yazdığı bir mektupta diyor ki:

— Adana'daki Alman fabrikası Sağaz şirketine geçtikten sonra bu İtalyan şirketi 12 İtalyan memura karşı bir Türk memur bıraktı. Bu da memur değil bekçidir. Şirketin bu nizamsız işinden mada başka marifetleri de var. Postadan çıkan ve şirketteki müstahdimine ait olan bütün mektupları sansör ediyor. Hatta mektuplarımızın bazıları direktörün nezdinde kalıyor. Bu olur mu?

Karagöz — Şirketin tuttuğu bu yanlış yoldan gitmemesi için sıkı bir ihtar ve kontrola tabi tutulmasını ait olduğu makamdan rica ederiz.

Sıhhî Nasihatler

Yazan: Doktor hafız Cemal

69 — Ayva meyvası, ayva reçeli kabızlık, peklik ve kara ciğerde pek sert kum ve taşlar yapar. Peklik devam ettikçe basur memeleri de hasıl olur.

70 — Her zaman peklik (kabızlık) çekenlerde nihayet basur memeleri husule gelir ve nihayet makattan arasıra kan boşanır. Bu cihetle her yirmi dört saatte bir kerre olsun büyük abdest bozmak pek lâzımdır.

71 — Çokça tere yağ, zeytin yağ, şeker ve süt yemekle beraber saf havada, güneşli ve ziyalı yerlerde yaşayanlar (verem) olmazlar.

72 — Avrupa'da Amerika'da hükûmetlerle belediyelerin en ziyade nazarı dikkate alarak takip ettikleri iyiliklerden en faidelisi ve ahaliye lüzumlu olan (süt, tere yağ, şeker) denilen üç ayaklı sağlamlık (hayat sehpası) maddelerini pek saf ve çok ucuz olmalarını temine çalışırlar. Çünkü bu üç maddeyi bolca yemiyenlerin çoğu verem olur.

73 — Küçük yaştan itibaren hıfzıssıhhaya ehemmiyet verilip delikanlılık zamanlarında da hastalık almaktan, suiistimalde bulunmaktan kurtulan insanlar, ihtiyarlıklarında genç gibi rahat ve mesut olurlar.

74 — Tatlı veya ekşi yenildiği zaman dişler uyuşmağa, sızlamağa başlarlarsa vakit geçirmeden hemen diş doktorunu ziyaret ediniz. Çünkü dişlerinizin bozulduğu size haber verilivor demektir.

İngiliz Hafiye Teşkilâtında Çalışmış

Bir Casus Kadının Hatıraları

Burada okuyacağınız şeyler uydurma değildir, tamamen doğrudur

Karagözün Tefrikası No. 21

— Evet; dedi. Sizin gibi genç güzel bir kadın bol para sarfetmek ister. Bunu bir saadet telâkki eder.

Fakat birdenbire durdu. Masasına doğru yürüdü. Koltuğuna oturup sinirli bir halde kâğıtlarını karıştırmağa başladı.

Ben halinde hasıl olan bu tereddüdü görünce:

— Evet. dedim, Zengin olmak istiyorum.. Para kazanmak istiyorum. Söyleyin. Ne yapmak lâzımsa yapmağa hazırım.

— Peki, dedi. O halde bana hizmet edeceksiniz, Bilhassa İngiliz olduğunuz için işime yarayabileceksiniz. Burada bir İngiliz ticarethanesi var. Vikers ticarethanesi. Türkler bu ticarethaneye top sipariş ettiler. Ben bu hususta sahih malûmat almak istiyorum. Siparişin miktarı, topların adedi, kalibreleri, teslim tarihi.. Bütün bunları bilmek istiyorum. Bana bu malûmatı alabilir misiniz ?.

Ben biraz durdum. Sonra:

— Evet, dedim. Zannedersem alabilirim.

— Elbet alabilirsiniz.. Siz genç güzel bir kadınsınız. İsterseniz elbette muvaffak olursunuz. Ve muvaffak olursanız size bin dolar var... Anladınız mı?.. Haydi göreyim sizi!..

Vaziyet tuhaftı. Kendi amirlerim tarafından bana verilecek bazı manasız malûmat mukabilinde düşman parası alacaktım.

Raporumu verince icap eden malûmat derhal tedarik olundu. İstanbul'daki amirim bu işten çok memnundu. Bir casus için düşmana emniyet telkin etmenin çok faydalı birşey olduğunu bana bizzat söyledi.

Mamafi odasından çıkacağım zaman kolumu tutup bana:

— Eva, dedi. Dikkat ediniz. Ateşle oynamakta pek ileri gitmeyiniz... En ufak bir ihtiyatsızlık hayatınıza mal olabilir.

Hayretle başımı çevirdim.

Eva!.. Bana Eva diye hitap etmişti. Bana Eva demesi usule mugayirdi. Casus teşkilâtında ismimin C. Z. 211 olduğunu unutmuştu. Keddisine ihtar ettim.

— Dalgınlık dedi.

— Bu dalgınlık doğrusu çok hoşuma gitti, dedim. Bıktım bu menhus C. Z. 211 isminden! Bi: şifreden başka bir şey olduğumu hatırlamak beni çok memnun etti. Hiç değilse sizin nazarınızda...

Birdenbire dışarı çıktım. Neden bilmem; maske ile benden yüzünü saklayan bu esrarengiz adama karşı içimde garip bir muhabbet uyanmıştı. Bu garip hissin vatan gayreti ile hiçbir alâkası yoktu.

Aldığım malûmatı doktor Bodkeye götürdüm. Ne memnun oldu görmelidiniz.

Bankonotları masanın üzerine koyarken sordu:

— Ah yavrum! Ne muvaffakiyet!.. Bunları nasıl alabildiniz ?.

Ben zaten böyle bir suval bekliyordum. Onun için cevabını önceden hazırlamıştım.

— Bu işin paraya taalluk eden kısmını bir banka idare ediyor. Orada şube müdürlerinden biri çok iyi dostumdur... Benim sözümden çıkmaz.

Eve döndüm. Biraz istirahat etmek istiyordum. Çünkü o gece amirimle bütün gece çalışacaktım.

Çıngıraklı saatimi saat on birde çalmak üzere ayar ettim. Yatağıma uzandım.

Fasıl 9

Brett İngra'mı buldum

Gece yarısı parkın önüne gittim. Demir parmaklık kapalı idi. Fakat sürmeli değildi. Usulca itip içeri girdim.

Biraz yürüdüm. Kimsecikler yok. İçimde bir endişe uyandı. Buğazım kısılır gibi oldu. Fakat buna rağmen bahçenin yolunda ilerlemeğe başladım. Ayağımın altında kumlar çıtırdıyordu. Ay ışığı yere gölgemi aksettiriyordu. Ağaçlar kocaman birer gulyabaniye benziyordu.

Etrafın sessizliği endişemi azap haline getirdi.

Bahçenin içindeki köşke doğru yürüdüm. Uzakta bir kurbağa ötüyordu. Bulut arkasına saklanan gene ay meydana çıktı. Kapının önü aydınlandı. O zaman korkunç bir manzara karşısında kaldım. Avazım çıktığı kadar bağırmamak için kendimi zor zabtettim:

Amirim olan adam kapının önünde yere yatmıştı. Yüzü fötr şapka ile örtülü idi. Çılgın gibi koştum..

Başını kaldırdım.

Başı sıcaktı.

Yüzünü aydınlığa doğru çevirdim. Siyah maskesi düşmüştü. Çehresinde acıklı bir mana okunuyordu.

Gözlerini yavaş yavaş açtı. O zaman karşımda kimi görsem beğenirsiniz. Brett İngram'ı! Nişanlımı!..

— Bitmedi —

HASRET KAVUŞTURAN

§ İstanbul vilâyeti J. K. evrak kaleminde yazıcı İsmail oğlu Hüseyin onbaşı imzasile:

— Gerede'nin Mengen nahiyesinden Tibrikler köyünün Tibrik oğullarından Ismail oğlu Ali efendi gaiptir arıyorum.

§ Erzurum'un Aşkalay nahiyesinin Dincük karyesinden şehit Nuhun zevcesi vesile H. imzasile:

— Oğullarım Nuh oğlu Ömer ve Nuh oğlu Recep 335 senesinde Kâzım Karabekir Paşa tarafından toplanan yetim çocuklar arasında Bayburt eytam mektebine verilmişti. O zamandanberi yavrularımdan haber alamıyorum. Bilen varsa İspir askerlik şubesine bildirmeleri insaniyet namına rica olunur.

§ İzmir Urla Özbek köyünde Kara İbrahim zevcesi Serez'li hakkâk Hakkı kızı Esma imzasile:

— Mübadele suretile Serez'den çıkan babam hakkâk Hakkı efendinin Edirne'de olduğunu haber aldım. Babamı arıyorum.

NELER OLUYOR?

Hırsıza Karşı

Bankaların yer altı kasalarında muhtelif yerlere, sesi büyültmeğe mahsus aletler koyuyorlar. Bu aletin polis merkezi ile alâkası vardır. Banka kasasında en ufak bir gürültü oldu mu, bu gürültü vazih bir surette polis merkezine aksediyor. Geceleyin kasa dairesine hırsız girmiş olsa yapacağı en ufak bir gürültü derhal polis merkezine aksediyor. Bu suretle zabıtanın dikkatı celbedilmiş oluyor. Bunun başka bir faydası daha var ki şayet kasa dairesinde yanlışlıkla biri kapalı kalsa polis derhal gidip kurtarabiliyor.

Keman

Amerika'da Vaşington lisesi talebesinden biri elişi dersinde kibrit çöpünden bir keman yapmıştır. Bu kemanı yapmak için bildiğimiz cinsten 2500 kibrit çöpü kullanılmıştır. Kemanın hiçbir noksanı yoktur. Çocuk bu kâmanı yapmak ve lüzumu kadar kibrit çöpü toplamak için altı hafta sarfetmiştir. Fakat bu kâmanı derme çatma bir şey zannetmeyin! Hayır sesi pek güzel olduğu gibi mükemmel surette çalınabilmektedir. Resmimiz bu marifetli mektepli ile kibrit çöpünden kâmanını göstermektedir.

BİLGİ DAĞARCIĞI

Mikel Angelo

İtalya'nın ve dünyanın en meşhur ressamı, heykeltraş ve mimarı olan Mikel Angelo 1485 de Arço şehrinde doğmuş, 1564 de ölmüştür.

Mikel genç yaşında büyük bir istidat göstermiş, Papa 2 inci Julius kendisini Roma'ya getirtip ona mezarını yaptırmıştır. Mimarlığa 40 yaşında başladığı halde rakiplerini gölgede bırakan bu büyük san'atkâr 72 yaşında iken Roma'da meşhur Senpier kilisesini tamir ve tezyine başlamış, ölünceye kadar bu işle uğraşmıştır. Resimde, mimarlıkta, heykelcilikte emsalsiz bir üstattır. Meşhur ressam Rafael'le aynı devirde yaşamıştır. Kendisi para canlısı bir adam değildi. Onun için hayatını san'ata vakfetmiştir. Dünyanın ender yetiştirdiği san'at adamlarından biridir.

Leonardo di Vinçi

İtalyanın en meşhur ressamlarından biridir. Mikel Angelo ve Rafael'le aynı devirde Floransa civarında doğmuş, Fransa'da ölmüştür. "Jokond„ ismindeki kadın tasviri ölmez eserlerdendir. Leonardo di Vinçi, Mikel Angelo ile Rafael'in rakibi idi. Fırçası çok tatlıdır. Bu itibarla Rafael'e yaklaşır.

Leonardo di Vinçi yalnız ressam değildi. Aynı zamanda mimar, bestekâr, musikişinas, mühendis, muharrir ve şairdi. San'atın bütün bu şubelerinde büyük bir iktidar göstermiştir.

Mikel Angelo, Rafael ile beraber Leonardo di Vinçi İtalyada "İntibah Devri„ denilen büyük san'at ve irfan devrinin unutulmaz simalarından biridir. Bu büyük adamların san'at sahasında açtıkları bu parlak ve feyizli devir dünya tarihi üzerine büyük bir tesir yapmıştır.

HALK SÜTUNU

§ Trabzon lisesinde 178 numaralı Reşat Ayhan efendiye:

— Bazı gazeteler bu sene mükâfatlar tertip ederek gazete satışını temine çalışıyorlar. Sonra da o mükâfatı vermiyorlar. Bu ayıptır. Fakat kime anlatırsın. Bunun en büyük cezası bir daha o gazeteyi almamak ve okumamaktır.

§ Bor gazeteler bayii Mehmet Fehmi efendiye:

— Biz gazeteleri muntazaman gönderiyoruz. Postada zayi olması ihtimaline binaen müdüriyete bildirdik şark ve maarif kütüphanelerinin yaptığı işten dolayı kendilerine lâzım gelen vesayada bulunduk.

§ Bursa'nın mahzen mahallesinin molla fenari aralığı 23 numarada Yusuf kızı Zeynep hanıma:

— Eğer kızların on sekiz yaşını mütecaviz değilse mahkemeye müracaat edip alabilirsin. Bu yaşı buldularsa rizalarile gelirler. Başka türlü alamazsın.

§ Sekizinci fırkada gedikli sıhhiye başçavuşu Süleyman Sabri efendiye:

— Kanundan siz de istifade edecekseniz fırkanıza geldiği zaman elbette tebliğ ederler. Emin olunuz.

PİLEVNE

Muharriri: Kemalettin Şükrü

Karagözün tefrikası No. 11

Erkânı harbiye reisi paşanın sesi işitildi:

— Yüzbaşı Ferit Beyin cezası var....

Ferit Bey ona karşı da selâm vaziyeti alarak cevap verdi:

— Emir ediniz, cezama razıyım.

—Kime danıştı, kimden emir aldı da kendisini tehlikenin göbeğine, muhakkak bir ölümün kucağına attı.

— Müsaade isteseydim vermiyeceğinize emindim.

— Elbette.. Senin gibi ordunun en kıymetli, en münevver zabitlerini göz göre göre ölüme salmak mes'uliyetini ben değil, vatanını seven hiç bir fert üzerine alamaz..

Bütün bu sözler tabiî çok samîmi birer şakadan ibaretti.

Ferit Bey diğer arkadaşları ile ayrı ayrı kucaklaştıktan sonra Osman paşa sordu:

— Ey oğlum, şimdi anlat bakalım.. Başından neler geçti.. Bize ne haberler getirdin?. Moskof karargâhına geçmeğe nasıl muvaffak oldun?

Ferit Bey, evvelce yazdığımız ve bildiğimiz vak'aları fazla tafsilâta girişmeden büyük bir tevazu ve memnuniyetle anlattı. Hele dilsiz rolü oynayarak moskof salibiahmer karargâhını nasıl atlattığını anlatırken çadırda bulunanların hepsini, Osman Paşada dahil olduğu halde gülmekten, Rusların sersemliği ile alay etmekten kendilerini alamadılar.

Nihayet baş kumandanlık çadırına nasıl girdiğini anlattı. Bunu anlatırken de Türk erkânı harbiyesi arkadaşlarının gösterdiği yüksek cesaret ve cür'ete hayran oldular. Bu cür'etin Ferit Beye mal olacağı ölüm tehlikesini düşünerek onun hesabına titrediler.

Ferit Bey sözlerini şöyle bitirdi:

— Paşam! Moskof baş kumandanı Rus harbiye nezaretine şifreli bir telgraf çekti. Kalemizi çevirecekler, kaçmamıza mani olacaklar ve bu suretle aylarca muhasaradan sonra bizi açlıkla tehdit ederek teslime mecbur edecekler. Maksatları Pilevne'yi ele geçirmekten ziyade sizi ele geçirmektir. İşte Moskof baş kumandanının çektiği şifreli telgrafın müsveddesi.. Herif harbiye nezaretine yazdığı bu telgrafta eğer Osman Paşayı ele geçiremezsek Pilevne'den İstanbul'a kadar olan yolumuzun üzerinde bir değil, yüz Pilevne daha yaratır.. Diyor..

Müzakere

Osman Paşa hiç söz söylemedi.

Pilevne kahramanı Gazi Osman Paşa

Cevap vermedi Sadece Ferit Beyin uzattığı telgrafın tercümesini aldı. Bir defa iki defa okudu..

Ateş saçan gözleri parmakları arasında tuttuğu buruşuk kâğıdın satırlarını sanki yakacak, eritecekmiş gibi süzüyordu.

Başını kaldırdı.

Ekânı harbiye reisine döndü:

— Siz ne dersiniz Paşa...

Diye sordu. Erkânı harbiye reisi Gazi Osman Paşanın tabiatını çok iyi bildiği için:

— Emir sizindir.. Dedi. Vakıa düşman çok kurnaz hareket ediyor. Esasen bizi üç taraftan sarmıştır. Açık olarak yalnız Sofya yolu var. Şimdi istersek büsbütün kuşatılmadan evvel bu yoldan çekilebiliriz. Şayet muhasara altına düşecek olursak elimizdeki kırk bin kişilik kuvvetle burada fazla barınamayız. Pilevne küçük bir kasaba.. Ordumuza kâfi erzakı temin edemez.. Mamafi emir yine sizindir. Biz ölünceye kadar burada, bu kalenin toprak tabyeleri dibinden ve sizin yanınızdan ayrılmayız.

Diğer erkânı harp zabitleri de gözleri ile reislerinin sözlerini tastik ettiler...

Osman paşa halâ düşünüyordu.. Ne yapmalıdır? Mert ruhu düşman önünden çekilmeği bir firar addediyordu.

O halde kalmak... Pilevneden çıkmamak... Bunun da hakikaten erkânı harbiyenin dediği gibi bir çok tehlikeleri vardı.

Büyük kumandan birden dalgınlığından uyanır gibi başını kaldırdı.

Ayağa kalktı:

— Arkadaşlar, dedi, size cevabı ben değil, ordu verecek.. Haydi karargâha gidelim..

Çadırdan çıktılar.. Borazan neferine şu emir verildi:

— Cem borusunu çalsın!

— 14 —

Kahramanlar

Bütün karargâh... Kırk bin kişi sanki tek bir kalp olmuş, gözlerini hamaset timsali gibi yükselen kumandanları Osman paşaya dikmişler, nefes bile almadan onun sözlerini dinleyorlardı:

— Evlâtlarım.. Kahbe Moskof'un devletimize karşı açtığı sefer ortalığa ateş saçtı.. Görüyorsunuz.. Her taraf kana bulanıyor.. Moskof'un maksadı İstanbul'u almak ve devletimizi yıkmak, ortadan kaldırmaktır.

Düşmanın önünde şimdi biz varız. Onu paytahta gitmekten biz menediyoruz. Halbuki şimdi haber

— Bitmedi —

Müdürü mes'ul: Orhan Seyfi — Matbaai Ebüzziya